LA LEGENDA DE MAHADUTA

Traducció al català: Nilanan Das. 2016.

ÍNDEX

Capítol 1

Un ric joier va convidar a un monjo a viatjar amb ell i va escoltar el Dharma

Fa molt de temps, a la Índia, vivia un joier molt ric, anomenat Pandú. En certa ocasió, quan es dirigia amb el seu carruatge cap a la ciutat de Varanasi, Pandú estava alegre pel temps fresc que feia, a causa d'un xàfec, i també pels diners que guanyaria al mercat amb les vendes de joies.

Mentre viatjava, en Pandú va veure un monjo que caminava lenta i decididament, i amb la columna ben dreta, en direcció a la ciutat sagrada. Irradiava noblesa i pau interior. Pandú va pensar: "Si aquest monjo va cap a Varanasi, li demanaré si vol viatjar amb mi. Sembla un sant i he sentit a dir que la companyia d'un sant sempre dona bona sort". Va donar l'ordre a en Mahaduta -el servent forçut que conduïa el vehicle- d'aturar els cavalls.

-Venerable mestre del Dharma –Va dir en Pandú mentre obria la porta del carruatge- em permeteu que us porti fins Varanasi?

-Viatjaré amb tu –Va respondre el monjo-, però has de saber que no puc pagar-te, doncs no tinc bens materials. L'únic que et puc oferir és el Dharma.

-Accepto les teves condicions- va dir el joier, que sempre pensava com si estigués negociant. I el va fer passar al vehicle.

Durant el viatge, el monjo -anomenat Narada-, va parlar del karma i de la llei de causa i efecte.

-Les persones creen el seu destí a partir de les seves accions- va dir Narada-. Les bones accions, de manera natural, generen bona sort, mentre que, qui porta a terme accions perjudicials, tard o d’hora ho acaba pagant.

En Pandú es trobava còmode amb el seu company. Li agradava escoltar coses amb sentit, doncs era un home pràctic, i també tenia arrels bones i profundes en el Dharma, tot i que encara no ho sabia!

Capítol 2

El joier ordena al seu servent tombar un carro carregat d'arròs i el mestre del Dharma li ho retreu sense èxit

En Pandú va interrompre abruptament a Narada quan el seu vehicle es va aturar en mig del camí.

-Què passa?- Va preguntar irritat al seu servent Mahaduta-. Estem perdent el temps!

Varanasi encara era a deu milles de distància i el sol es ponia per l'oest.

-Hi ha el carro d'un pagès imbècil en mig del camí- va respondre en Mahaduta malhumorat.

El monjo i el joier van obrir les portes del carruatge i van treure el cap per veure que passava.

Una mica més endavant, un carro ple de sacs d'arròs impedia el pas. La roda dreta, s'havia sortit de l'eix i es trobava avariada en el sot lateral. El pagès, assegut en el terra intentava reparar l'avaria.

-Jo no puc esperar! Mahaduta! -va escridassar en Pandú- Treu aquest carro del mig!

El camperol es va incorporar d'un salt per protestar i Narada li va demanar a en Pandú que pensés un altra

manera de resoldre la situació. Però abans que ningú obrís la boca, el forçut d'en Mahaduta, ja havia empès el carro del pagès dins del sot lateral i diversos sacs d'arròs van caure en el fang. El camperol va córrer cap a en Mahaduta protestant amb ira, però es va contenir quan va veure que el servent era dos cops més alt i fort que ell. Somrient maliciosament, en Mahaduta va aixecar el braç. Si el seu amo no hagués tingut tanta pressa hauria gaudit apallissant al camperol, però no ho va fer i quan el servent tornava al seu lloc i recuperava les regnes del carruatge, el monjo va dir-li a en Pandú:

-M'has portat en el teu carruatge durant una hora i em sento descansat i en deute amb tu. I quina millor manera tinc de saldar el deute amb tu sinó és ajudant a aquest desgraciat pagès que has maltractat. L'has danyat i pots donar per segur que patiràs un mal similar. Així que, amb sort, si l'ajudo, puc fer que el teu deute amb ell no sigui tan greu. A mes, el camperol va ser un familiar teu en una vida prèvia i el teu karma i el seu estan lligats d'una manera extraordinària.

El joier estava sorprès. No estava acostumat a escoltar la veritat dita d'una manera tan amable i directe. Però el que més el va molestar fou la possibilitat que ell, un home amb tants diners, pogués estar relacionat amb un arrossaire.

-Això és impossible!- Va dir-li al monjo.

Narada va fer un somrís i va dir:

-Molts cops la gent, aparentment, més intel·ligent no aconsegueix reconèixer les veritats més bàsiques de la vida. Jo intentaré protegir-te del dany que t'has causat a tu mateix.

Emprenyat, en Pandú va fer un senyal al seu servent i es van posar en marxa cap a Varanasi.

Capítol 3

En escoltar el Dharma, el pagès va entendre la llei de causa i efecte

Devala, el camperol, ja s'havia assegut en el terra, a la bora de la carreta, un altra cop, per reprendre la reparació de la roda. Narada el va saludar inclinant el cap i va començar a empènyer el carro fora del sot. Devala es va aixecar per ajudar-lo, però es va adonar que el monjo tenia molta més força del que es podia esperar en una persona amb una complexió tan lleugera i, en un tres i no res, el carro ja tornava a estar en la via. "Aquest monjo deu ésser un sant", va pensar Devala en silenci. "Els Deus i esperits protectors del Dharma, el deuen estar ajudant. Potser ell em podrà explicar perquè, avui, la meva sort a anat a pitjor".

Els dos homes van carregar els sacs d'arròs que Mahaduta havia tirat al sot, i el pagès, just en el moment que tornava a arreglar la roda avariada, va preguntar:

-Venerable mestre del Dharma, ¿Pots explicar-me per què he hagut de patir aquesta injustícia per part d'un home ric arrogant que no havia vist en ma vida?¿Te alguna lògica tot plegat?

Narada va contestar:

-El que has patit avui es realment una injustícia. Has rebut exactament el mal que havies causat al joier en una vida prèvia.

El camperol fent que si amb el cap va dir:

-He sentit a dir aquest tipus de coses abans, però mai he sabut si creure-les o no.

-No es difícil de creure- va dir el monjo-. Ens convertim en el que fem. Si portes a terme bones accions, seràs bona persona de manera natural, i atrauràs bones coses. El mateix passa amb les accions negatives. Actes perjudicials creen males persones amb vides desafortunades. Totes les coses que has pensat, dit i fet, creen la mena de persona que ets ara, i també, conté les llavors d'allò que seràs en el futur. Aquesta és la llei de causa i efecte, la llei del karma.

-És possible que diguis la veritat- va dir en Devala-, però jo no sóc una mala persona i ja veus el que m'ha passat avui!

Narada li va preguntar:

-Si més no, oi que tu haguessis actuat igual que Narada, si ell hagués estat el que barrava el pas i tu anessis acompanyat d'un conductor milhomes?

Les paraules del monjo van silenciar en Devala. Es va adonar que, fins el moment en que Narada va aparèixer per ajudar-lo, la seva ment havia estat plena de pensaments de venjança. El que Narada havia dit era exactament el que ell pensava: "Tant de bo hagués estat ell qui aboqués el carruatge del joier i, amb orgull, haver reiniciat el viatge mentre l'home ric jeia en el fang del camí".

-Si, mestre del Dharma- va admetre-. És cert.

Els dos homes van romandre en silenci fins que l'avaria fou reparada i la roda muntada correctament en el carro. El pagès seguia rumiant les paraules del monjo. Tot i que Devala no havia anat mai a l'escola, era un home molt reflexiu i sempre intentava saber el que s'amaga darrera dels fets.

De cop va dir:

-Però això és terrible! Ara que el joier m'ha fet mal, jo hauré de fer-li mal a ell. Llavors ell m'ho tornarà i jo hauré de ferir-lo. I la picabaralla mai acabarà!

-No, no te perquè ser així- va dir Narada-. La gent te el poder de fer coses positives i coses negatives. Troba la manera d'ajudar a aquest joier orgullós, en comptes de perjudicar-lo. Llavors el cicle es trencarà.

Devala va dir que si amb el cap, mentre pujava al carro, però tenia dubtes. Creia que allò que Narada havia dit estava bé, però no veia clar com podria seguir el seu consell. Com podria ell, un pobre camperol, ajudar a un home tant ric?

Devala va convidar al monjo a viatjar amb ell en el carro i quan just començaven a circular, va estirar les regnes i va aturar la marxa sobtadament.

-Una serp en el camí!- va exclamar Devala-. Però Narada, mirant més de prop, va veure que no era cap serp, sino una borsa. Va baixar del carro i la va recollir. Era molt pesada. Plena d'or.

-La reconec. Pertany a Pandú, el joier- va dir el monjo-. La portava amb ell en el carruatge. Deu haver-la perdut quan ha tret el cap per la finestra del seu carruatge. No t'he dit que el seu destí està unit al teu?

Li va donar la borsa a Devala tot dient:

-Aquí tens la oportunitat de tallar els lligams de violència i venjança que et lliguen al joier. Quan arribem a Varanasi, ves a l'hostal on passa la nit i torna-li l'or. Ell et demanarà perdó pel que et va fer i tu li dius que no tens res en contra i que li desitges el millor.

Escolta atentament: Vosaltres dos sou molt semblants. Ambdós progressareu o fracassareu junts, depenent de les vostres accions.

Capítol 4

Colpejat amb crueltat i sense motiu, el servent escapa enfadat

Devala va seguir les recomanacions del monjo. No tenia cap desig de quedar-se amb l'or. Només desitjava saldar el seu deute del karma amb el joier. Per la nit, quan va arribar a Varanasi, va anar a l'hostal on habitualment pernoctaven els homes rics i va preguntar si hi era en Pandú.

-I a qui el haig d'anunciar?- va dir l'hostaler despectivament mentre repassava amb la mirada la vestimenta del Pagès.

-Digues-li que un amic a vingut a veure'l- feu Devala.

Uns minuts més tard, en Pandú va entrar en la sala on Devala l'esperava. Quan en Pandú va veure que el camperol li tornava la borsa, va emmudir, ple de sorpresa, vergonya i, a l'hora, es va sentir alleugerit... En aquell moment, es van sentir uns crits de dolor provinents d'una habitació adjacent i s'hi van acostar d'un salt:

-Pareu, pareu!- Exclamà el camperol en veure el que passava.

Un oficial de policia amb un fuet en una mà i un bastó en l'altra, havia estat colpejava a en Mahaduta, l'esclau del joier, que tenia l'esquena nua plena de sang.

En veure a Devala, l'esclau amb el cap baix va dir:

-El meu amo creu que jo l'hi he robat l'or. Ha fet que hem torturin per tal d'obtenir la meva confessió... Aquest és el meu càstig per haver-te maltractat en el camí a Varanasi.

I sense esperar cap resposta va fugir de l'hostal i es va perdre dins la fosca nit. Pandú va romandre en silenci. Era massa arrogant per demanar perdó pel seu error a en Mahaduta, el seu servent, sobretot davant dels altres.

Capítol 5

El pagès va pagar les accions perjudicials del joier i el malentès es va arreglar

El joier encara no havia recollit la borsa d'or de les mans del pagès quan, tot d'una, un home gros guarnit amb riques sedes, va entrar en la habitació dient:

-He sabut el que ha passat, amic Pandú. La roda de la fortuna gira i gira, oi? Fa uns moments pensaves que estaves arruïnat i ara tot torna a ser al seu lloc. Au, agafa la borsa d'or i dona li les gràcies a aquest bon home.

Avergonyit, en Pandú va agafar la borsa d'or i baixant la mirada li va dir al camperol:

-Me portat malament amb tu i, tu, a canvi, m'has ajudat. No sé com podré pagar-te el que has fet.

Llavors, l'home gros va exclamar:

-Com? Dona li una recompensa a aquest home, Pandú!

Però en Devala va replicar:

-Et vaig perdonar i no necessito cap recompensa. Si no li haguessis manat apartar el meu carro a Mahaduta, probablement, mai hauria tingut la oportunitat de conèixer al venerable Narada, ni hauria escoltat les seves ensenyances, que m'han beneficiat més que qualsevol altra cosa. He pres la ferma determinació de no perjudicar mai més a cap altra ésser viu, perquè no vull patir-ne més les conseqüències. Aquesta decisió ha fet que em senti segur i amb les regnes de la meva vida, insòlitament, ben amarrades.

-Narada!- va exclamar Pandú-. És ell qui t'ha ensenyat! Ell em va instruir a mi també, però crec que no vaig escoltar prou bé. Agafa això, bon home. I va donar a Devala algunes peces d'or de la seva borsa.– Diguem, saps on viu el Venerable mestre del Dharma a Varanasi?

-Si, l'acabo de deixar en un monestir que hi ha a l'entrada Oest de la ciutat- va dir en Devala. De fet, ell em va dir que era possible que tu volguessis veure'l. Em va demanar que et digués que pots visitar-lo demà per la tarda.

Pandú es va inclinar, aquest cop amb més gran dignitat i reverencia.

-Ara sí que tinc un veritable deute amb tu- va dir Pandú-. I també crec en quelcom que Narada va dir: Tu i jo vam ser parents en vides prèvies i els nostres destins caminen plegats. Sembla que, fins i tot, hem trobat el mateix mestre.

Capítol 6

La bona sort arriba al pagès i recompensa la seva bona acció

L'home gros havia estat escoltant la conversa amb impaciència.

-Si, si, tota aquesta conversa està molt bé- va dir alçant la veu-, però ara parlem de negocis!

I donant mitja volta cap a Devala va dir:

-Deixa que em presenti, soc Mallika el banquer, amic de Pandú. Tinc un contracte amb el secretari del rei i haig de proveir-lo amb el millor arròs per la seva cuina, però ara fa tres dies, el meu competidor, que desitja el meu fracàs, va comprar tot l'arròs de Varanasi... Si no faig l'entrega demà estaré arruïnat però, afortunadament, t'he trobat a tu i això és el que importa. Es el teu arròs de primera qualitat? Va ser malmès per l'idiota de Mahaduta? Quant arròs tens? L'has venut, ja? Parla!

Somrient en veure la impaciència del banquer, Devala va contestar:

-He portat mil cinc centes lliures d'arròs de primera qualitat. Només un dels sacs es va mullar una mica en el fang. No tinc res aparaulat i tenia previst portar-lo, al mercat, demà pel matí.

-Magnífic! Fantàstic! Al mercat, dius?- Va exclamar Mallika refregant-se les mans-. Suposo que acceptaràs el triple del que te'n donarien en el mercat, oi?

- Ho acceptaré- Va respondre Devala.

- Clar que sí- va dir el banquer.

Mallika va cridar als seus servents i els va manar que descarreguessin el carruatge de Devala, immediatament. Llavors es va disposar a pagar-lo generosament. Al mateix temps que contava i posava monedes d'or en les mans de Devala, li va dir a Pandú:

-Un home mai sap des d'on li arribarà ajuda quan la necessita. Mai perdis l'esperança, doncs la vida és un meravellós misteri, oi?

-No ho malgastis en el joc!- va dir Mallika a Devala- Mentre tornava al seu sopar entre rialles.

Devala no tenia cap intenció de malgastar-ho en el joc. Ja había pres la decisió d'anar al monestir on el Venerable Narada vivia i oferir la meitat del seu benefici a la triple joia. La resta se la va emportar a casa i la va gastar a poc a poc. A partir d'aquell dia va viure amb prosperitat. Donada la seva honestedat i saviesa, la gent del seu poble va arribar a considerar-lo el seu líder.

Capítol 7:

Estem estretament relacionats amb la resta d'éssers vius.

Al dia següent per la tarda, Pandú va anar al monestir situat a l'entrada oest de la ciutat. Narada el va rebre en la sala d'hostes. Després d'haver escoltat al joier explicar el que havia passat a l'hostal, el monjo va dir:

-Encara tens molts dubtes i preferiria no donar-te una visió completa, doncs no la acceptaries. La teva fe encara no és tan completa com la del camperol Devala, així que encara hauràs de passar diverses proves abans de convertir-te en veritable deixeble de Buda.

-Venerable mestre del Dharma- va dir Pandú amb humilitat. Li prego que m'ho expliqui, doncs així podré seguir millor els seus consells.

-Molt bé- va dir el monjo-. Recorda el que et vaig a dir i reflexiona. En el futur podràs arribar a comprendre. T'he explicat com cadascun de nosaltres crea el seu propi destí en funció del que fa. El teu amic ric, Mallika, per exemple, te moltes benediccions, però molt poca saviesa. Creu que la roda de la fortuna, com ell l'anomena, dona voltes i voltes misteriosament. Però no hi ha cap misteri. La seva prosperitat i felicitat no tenen res a veure amb forces que no provinguin de les seves accions, paraules i pensaments. Vida rere vida, ell és ric i feliç, senzillament, perquè ell ha estat amable i generós. Jo no crec que ell hagués tractat a cap servent de la manera com tu has tractat a Mahaduta.

-És cert- Va dir Pandú-. Va intentar aturar-me. Però jo estava emprenyat i no el vaig escoltar.

-Sí- Va dir Narada amb el cap-. I no pensis que estàs lliure del deute que has contret amb Mahaduta per haver fet que l'apallissessin d'una manera tan cruel i absurda. No pensis que estàs sol en aquest món, o que les teves accions no tenen cap conseqüència. Recorda que, tard o d'hora, cada una de les teves accions, siguin bones o dolentes, grans o petites, et seran retornades de la mateixa manera i en la mateixa mida. I vet aquí la dita que se en deriva: "Si plantes llegums, colliràs llegums; Si plantes melons, colliràs melons". La bondat produeix coses bones, mentre que la maldat porta coses dolentes. Tracta a tots els éssers de la mateix manera que t'agradaria que et tractin. És veritat que tu no ets diferent a la resta. Estàs fet de la mateixa substancia bàsica que la resta dels ésser vius; per això, en cada una de les teves accions i pensaments, estàs relacionat amb la resta d'éssers vius d'una manera, fins i tot, més íntima que la relació que existeix entre els orgues del teu cos.

-Si realment pots comprendre això amb el cor -va dir Narada-, ja no tindràs més desitjos de danyar a d'altres éssers vius, perquè comprendràs que ells són iguals que tu. Patiràs els seus sofriments com si fossin propis i sempre intentaràs ajudar-los. Deixa que aquest vers et serveixi de guia:

Aquell que fa mal als altres, es fa mal a sí mateix;

Aquell que ajuda als altres, s'ajuda moltíssim a si mateix.

Per trobar el camí pur, el camí de llum,

abandona la falsedat de que tens un ego.

Pandú es va aixecar i agenollar tres cops davant del mestre del Dharma, cosa que no havia fet amb ningú.

Llavors va dir:

-No oblidaré les teves paraules, mestre del Dharma. Vaig a establir un monestir a Kaushambi, la meva ciutat, per tal que la gent d’allí tingui la oportunitat d’escoltar aquesta ensenyança tan meravellosa. Només espero que el Mestre del Dharma, amb la seva compassió, m’ajudi a realitzar aquest vot que ara faig.

Capítol 8

Tot i que Pandú va donar el monestir, no va posar el Dharma en pràctica

Els anys van passar i Pandú, el joier, va anar prosperant. Va prendre refugi amb Narada i es va convertir en el seu deixeble i fou un dels que va realitzar més donacions i oferir l seva protecció al monestir de Kaushambi. De fet, havia ajudat a que Narada el fundés. Sempre que podia deixar de banda els seus negocis, anava a escoltar les lectures i explicacions dels sutres que donava el monjo Panthaka, abat del monestir i deixeble del venerable Narada.

Pandú sempre estava disposat a rebre les instruccions de Narada quan aquest visitava la ciutat, però mai les posava en pràctica. Ell pensava que la pràctica era cosa exclusiva dels monjos i sempre es mantenia ocupat amb els seus negocis.

Capítol 9

La corona li porta la desgracia a Pandú i no pot evitar acumular el deute

Cert dia, quan ja havien passat sis o set anys des de la seva primera trobada amb el venerable Narada en el camí cap a Varanasi, el taller de joies de Pandú va rebre un encàrrec molt especial. El rei del país veí, a l'altra costat de les muntanyes, desitjava una nova corona reial, i havia sentit a parlar de la gran qualitat dels productes fets al taller d'en Pandú. La corona havia d'ésser d'or amb incrustacions de les millors pedres precioses de tot l'Índia. Els reis de l'Índia els agradava molt les pedres precioses i Pandú havia somniat, molts cops, ser el joier oficial d'una casa reial, per tal de tenir assegurada la prosperitat i grans riqueses. Ara l'oportunitat l'hi havia arribat. Pandú va donar ordres de comprar els millors safirs, robis i diamants que es poguessin trobar.

Va invertir la major part del seu patrimoni en aquestes joies. Va dissenyar i realitzar la corona ell mateix. Quan la va tenir acabada va reunir una nombrosa escorta d'homes armats per protegir-se dels lladres de les muntanyes, es va disposar a viatjar al país veí. El viatge anava molt bé, fins que van arribar a un estret camí a prop del cim de la muntanya, on un grup de lladres salvatges, van caure, estrepitosament, sobre la caravana. Tot i que l'escorta de Pandú era més nombrosa, els cavalls espantats i la dificultat del camí van posar molt difícil la defensa.

En qüestió de segons, els homes de Pandú van ser desarmats. Dos homes bruts i sense afaitar van obrir la porta del carruatge del joier, el van fer fora a la força, el van fer caure i el van colpejar. Pandú va aguantar els cops,

mentre pensava, tan sols en la borsa que duia sota la roba i que mantenia agafada amb força contra el seu pit. En la borsa hi duia la corona i una col·lecció de pedres precioses amb les que havia planejat temptar a la filla del rei i la reina.

Capítol 10
El cap dels lladres demanda el pagament del deute

-Pareu un moment!- es va sentir-. Era una veu que Pandú havia escoltat abans, però no podia recordar qui era.- Pareu de colpejar-lo he dit!

Pandú va obrir el ulls i, davant seu, guarnit amb pells d'animals i un mocador vermell, va aparèixer en Mahaduta, l'esclau que ell havia fet apallissar, uns anys abans. Pandú havia escoltat que entre els lladres de les muntanyes, el cap més important, era un antic esclau de Kaushambi, però mai haguera imaginat que l'esclau fora en Mahaduta.
-Comproveu que te a la ma dreta- va ordenar en Mahaduta amb veu ferma-. Un dels homes que l'havia estat colpejant, va posar el genoll sobre l'estomac de Pandú i l'altre sobre el braç separat del seu cos. Llavors va prendre, amb facilitat, el sac de les joies.
-Jo guardaré això que ja he pagat- va dir Mahaduta, alhora que prenia la borsa, i la guardava sota la roba.- No, amo?- va afegir amb to cínic i ple d'amargura.
-El matem?- va preguntar un dels lladres.

Mahaduta va mirar a Pandú, però en comptes d'ira o por, que era quelcom que hauria augmentat el seu odi, va veure tristesa i resignació. No sabia que, en aquell precís instant, Pandú estava recordant amb claredat les paraules del venerable Narada: *"No pensis que estàs lliure del deute que tens amb Mahaduta, per haver-lo fer apallissar cruelment i sense raó. No pensis que estàs sol en aquest món i que les teves accions no tenen conseqüències... No pensis que estàs sol en aquest món i que les teves accions no tenen conseqüències... Si entens això amb el cor, ja no tindràs més desig de danyar a d'altres éssers vius, ja que hauràs comprés que ells son iguals que tu. Sentiràs el seu patiment com propi"*. Pandú va fer un sospir. De cop es va adonar que

mai havia acceptat les instruccions del seu mestre. Sempre havia cregut que eren pels altres i no per ell. Estava a punt de morir jove violentament, sense haver dit adéu a la família. Ell era el causant inconscient de tot el que li havia passat.
Ni tan sols se li havia passat pel cap preocupar-se per la sort del seu esclau Mahaduta. Els sofriments que, de ben segur, hauria passat a la muntanya, durant els gelats dies d'hivern i el mal camí, ple de desesperació i perill, al qual havia empés l'amo al servent. Mai se li havien passat pel cap aquests pensaments, però ara era l'hora de pagar. Va aclarar la seva veu i amb humilitat va dir:

-Es veritat, tu ja has pagat.

Va girar el cap i va esperar el següent cop... Va quedar sorprès quan Mahaduta va dir:

-Deixeu-lo en el terra. El seu carruatge te un compartiment secret sota el seient del conductor. Obriu-lo i trobareu un cofre ple de monedes d'or. Les dividirem en parts iguales. Avui és un gran dia per tots nosaltres.
Els bandits van córrer amb excitació rere l'or, però Mahaduta no sentia cap alegria en fer allò. Havia passat molts matins glaçats esperant aquell dia. I ara que estava passant sentia remordiment i mal de cap. Sentia com si estigués maltractant a algú de la seva família. Es va dirigir als seus homes i els va dir que paressin de colpejar els homes de Pandú.

-No en mateu a cap. Preocupeu-vos, tan sols, d'agafar el que hi hagi.

L'or els va distreure. Estava amagat just on Mahaduta deia. El cap dels lladres va deixar que Pandú i els seus homes marxessin d'allí i retornessin a Kaushambi. Aquella nit, quan els seus homes repartien l'or i celebraven l'èxit, Mahaduta va amagar la borsa que havia tret a Pandú, en

una esquerda de la cova. No va tornar a tocar-la en molt de temps.

Capítol 11
Mansament va pagar el seu deute i va abastar la felicitat veritable

Després del robatori, Pandú ja no era un home ric. Havia perdut la majoria del seu capital i, sense capital, un joier ja no pot fer gran cosa. Però no va culpar a ningú per la seva pèrdua. Ell era l'únic causant.
-Quan era jove em vaig portar malament amb d'altres persones – va dir a la seva família- El que m'ha passat darrerament és, simplement, la conseqüència de la meva duresa i arrogància.
El cultiu del Dharma havia arribat d'una manera natural i recitava el nom de Buda sempre que la seva ment o estava ocupada en els negocis.
A poc a poc, es va adonar que, en el fons, del seu cor, ara era més feliç que quan era ric. L'únic que trobava a faltar eren els donatius que ja no podia fer al monestir o a la gent pobre de la ciutat.

Capítol 12
Els lladres es rebel·len i colpegen al seu cap, portant-lo al límit de la mort

Van passar un quants anys. En certa ocasió, Panthaka, l’abat del monestir de Kaushambi, va ser atacat pels bandolers d’en Mahaduta, mentre caminava sol per les muntanyes. Panthaka no portava diners i Mahaduta li va donar un parell de cops i el va deixar seguir, però l’abat no va caminar massa més aquell dia.
L’endemà al matí, poc temps després de posar-se en marxa, va escoltar uns xicles desesperats a prop de la carretera. Un home bramava de dolor. Panthaka va alleugerir el pas amb l’esperança d’aturar a uns bandolers que colpejaven a un home. Però en comptes d’un viatger casual, l’abat va veure que era en Mahaduta qui estava sent colpejat. Estava rodejat per una dotzena dels seus homes que l’agredien tal com faria un grup de gossos de cacera a un lleó. Amb un pal va colpejar a uns quants homes, però al final va caure. Fou colpejat amb el seu propi pal, fins que va quedar inmóvil en el terra.
Panthaka es va amagar fins que els bandolers s’en van anar. Llavors es va apropar a Mahaduta i va veure que li quedava poca vida. Panthaka va baixar al rierol que serpentejava entre les roques properes. Va omplir el seu vol d’aigua fresca i el va acostar a l’home que estava a punt de morir.
Mahaduta va veure i va obrir els ulls lentament. Va fer un crit de dolor:
-On son els bandolers que he conduit a la victòria tants cops? Haurien estat penjats fa molt de temps si no haguera estat per mi.

Capítol 13

El Mestre del Dharma fou al rescat i aconsellà al cap dels lladres que se'n penedís de les seves ofenses

-Calmat -va dir Panthaka-. No pensis en els teus camarades ni en les maldats que heu fet junts. Pensa en el teu destí. Ara veu una mica d'aigua i deixem que et netegi les ferides. Potser salvis la teva vida.
Mahaduta va mirar atentament a Panthaka per primer cop.
-Tu ets el monjo a qui jo vaig apallissar ahir mateix! I ara vens a salvar-me la vida. Fas que senti vergonya de mi mateix. Va veure una mica més d'aigua i va mirar al voltant seu.
-I els altres han escapat. Gossos desagraïts! Jo els vaig ensenyar a lluitar i ara s'han tornat contra meu.
-Tu els vas ensenyar a lluitar- va dir Panthaka- i et paguen lluitant. Si els haguessis ensenyat amabilitat, t'haguessis pagat amabilitat. Has collit allò que has sembrat.
-El que dius és cert. Molts cops vaig tenir por que es tornessin contra mi... Ai!- és va queixar quan Panthaka intentava aixecar-lo del terra.
-No crec que puguis salvar la meva vida, però si pots, diguem com puc salvar-me del patiment dels inferns, que em mereixo com pagament per haver dut una vida plena de maldat. Darrerament he sentit com si la meva fi estigués a prop i la angoixa de l'esdevenir, em pesa com si portés una llosa pesada dins del pit. A vegades no podia ni respirar.
-Penedeix.te sincerament de les teves ofenses- va dir Panthaka-. Arrenca la teva cobdícia i l'odi del teu cor, i omple'l de pensaments d'amor cap a tots els éssers vius.
-Però jo desconec aquests bons sentiments- va dir Mahaduta-. La meva vida ha estat plena de maldat i mals sentiments. Aniré directe als inferns, sense tenir la oportunitat de seguir el noble camí que tu has triat, mestre del Dharma!

Capítol 14
Un pensament egoista va trencar el fil de l'aranya

-No desesperis- va contestar Panthaka- i no menystinguis el poder de penedir-se i reformar. Recorda que un sol pensament sincer de penediment pot esborrar deu mil eons plens de maldat.
Per exemple, has escoltat a parlar del gran lladre Kandata, que va morir sense penedir-se i va caure a l'infern etern?

Després d'haver patit en aquell indret durant eons, el Buda Sakyamuni va renéixer en aquest planeta i va abastar la il·luminació sota l'arbre de Bodhi. Els rajos de llum que en aquell moment van sortir de entre les seves selles, van penetrar en els inferns i van inspirar l'esperança d'una nova vida, a tots els éssers que allí experimentaven sofriment.
Mirant cap amunt, Kandata va veure al Buda meditant sota l'arbre de Bodhi i va exclamar:

-Salva'm, salva'm, oh tu, venerat per tothom! Jo estic patint aquí per totes les maldats que he comés, i no puc sortir! Ajuda'm a anar pel camí que tu has trepitjat. Venerat per tothom!
Buda va mirar cap a vall i va veure a kandata.

-Jo et guiaré cap a la teva alliberació- va dir al lladre-, però ha d'ésser mitjançant la utilització del teu propi bon karma ¿Quines coses bones vas fer, kandata, quan estaves en el món dels homes?

Kandata va romandre en silenci, doncs havia estat un home molt cruel. Però el Venerat per tothom, amb el seu ull de Buda, va mirar en el passat de Kandata i va veure que, un cop, quan anava caminant per un camí del bosc, va evitar trepitjar una aranya i mentre pensava: "La aranya

no ha ferit ningú, perquè hauria de xafar-la?"
En veure-ho, el Buda, va enviar una aranya per a que teixís un fil molt fi que baixés fins els inferns eterns.

-Agafat al fil- va dir l'aranya- I donat pressa a pujar amunt!

Kandata es va afanyar a agafar el fil i va començar a pujar. El fil aguantava bé i s'enfilava ràpidament, cada cop més amunt. De sobte, va notar que el fil tremolava com si aguantés més pes afegit. Kandata va mirar cap a baix i va veure que altres éssers de l'infern havien començat a enfilar-se com ell. El fil s'allargava cada cop més, però sense trencar-se. Més i més éssers dels inferns s'aferraven al fil. Kandata ya no mirava al Buda i, ple de por, als altres éssers de l'infern que pujaven rere seu. Va parar de pujar. "Com aquest fil podrà suportar-nos a tots?", va pensar.

-El fil és meu!- bramà cap a vall- Deixeu-lo anar! És meu!
Immediatament, el fil es va trencar i Kandata i la resta d'éssers van caure un altre cop als inferns.

Capítol 15
Després de penedir-se de tot cor, Mahaduta va morir en pau

-El penediment de Kandata no fou sincer –va dir Panthaka a Mahaduta-. No es va reformar. El fil de l'aranya hauria aguantat, perquè un pensament generós te la força suficient per salvar-li la vida a milers d'éssers. Però Kandata va trencar el fil.
Ell encara s'aferrava a la il·lusió del seu ego i els seus mals hàbits eren molt forts. No estava disposat a ajudar a ningú més. Ni el que és Venerat per tothom va poder salvar-lo.
Els dos homes van romandre en silenci durant una estona. Mentre, Panthaka va rentar les ferides de Mahaduta. El cap dels lladres respirava ara més tranquil. Al final va dir:

-Hi ha una cosa bona que vaig fer un cop, si es pot considerar com bo el fet de deixar de fer quelcom de dolent.

-Si que es pot- va dir Panthaka.

-Hi ha una cosa bona que encara puc fer. Coneixes a Pandú, el ric joier de Kaushambi?

-Sóc de Kaushambi i el conec bé –va dir Panthaka-. Tot i que ell ja no és ric.

-No? Sento que sigui així. Què sorprenent! Hauria d'estar content, doncs ell va ser qui em va ensenyar a ser dur i a maltractar a la gent. Quan jo era un jove esclau, ell em va enviar a aprendre a lluitar amb un lluitador, per poder ser el seu guarda espatlla. Sempre que jo abusava d'algú, ell em recompensava. El seu cor era dur com una pedra. Un cop va fer que m'apallissessin i va ser llavors quan vaig escapar a les muntanyes. Però m'han dit que ha canviat y que se'l coneix a tot arreu per la seva amabilitat i benevolència. És difícil d'imaginar. És cert, mestre del Dharma?

-Si, és cert- va dir Panthaka- El poder del penediment sincer és realment molt gran i mai deixa de sorprendre'm.

-Molts cops vaig planejar venjar-me d'aquest home -va dir Mahaduta-.El volia torturar de la mateixa manera que ell a mi.

Quan, finalment, va caure en les meves mans, en veure la seva cara, tirat al mig de la carretera, indefens, prement les seves joies contra el pit, resignat a morir, no ho vaig poder fer, mestre del Dharma. Vaig sentir com si anés a torturar al meu propi germà.
-Tots els homes som germans -va dir Panthaka-. Cada home ha estat el teu pare en una vida passada i, cada dona, la teva mare. I amb aquest home, tu tens afinitats molt fortes, per bé i per mal.
Mahaduta va dir que si:

-Ha de ser així. Aquell dia li vaig treure les seves joies i el seu or, però vaig deixar que ell i els seus homes se'n anessin. L'or el vaig donar als meus homes, per haver-los deixat escapar i perdonant-los hi la vida. Però les seves joies encara les tinc amagades en una esquerda de la meva cova. Per raons que desconec, no he pogut desempallegar-me d'elles. No era només per la dificultat de vendre una corona com aquella. Sentia que havia de guardar-la per alguna cosa en concret i no sabia per a que. Ara, estic content d'haver-ho fet.

Mahaduta va parar de parlar un moment i es va girar cap a Panthaka:

-Concedeix-me un darrer favor, mestre del Dharma. La meva cova és rere un cedre molt alt que hi ha junt el rierol que baixa mitja milla més amunt. Podràs veure la part més alta del cedre, des del camí. La corona de Pandú i les seves joies estan en una esquerda vertical just a l'esquerra de l'entrada. A l'esquerda, ves recte i després cap a munt i a la dreta. Pots recordar-ho?

-Si- va dir Panthaka.

Mahaduta va continuar:

-Però no vagis sol. Digues-li a Pandú que recluti a trenta homes armats. Els meus homes són pocs i, sense mi, no tenen coratge. Pandú podria vèncer-los amb facilitat. Digues-li a Pandú que ho sento i que desitjo que recuperi totes les seves riqueses un altre cop. Desitjo la riquesa i la felicitat a tots els homes als que he robat. Si sobrevisc, o en la meva propera vida, escullo ser com vostè, Venerable mestre del Dharma, i servir d'ajuda als homes atrapats en la xarxa del sofriment que ells mateixos han creat amb les seves estúpides accions.
Cansat, en Mahaduta es va incorporar. Ja no sentia dolor a causa de

les seves ferides, però la seva vida s'estava acabant. De sobte, un gran somrís aparegué en el seu rostre. Va alçar la ma i apuntant cap a munt va exclamar:

-Mira! El Buda està allí en el seu seient, a punt d'entrar en el Nirvana. Els seus deixebles, els venerables arahants, estan amb ell! Mira! M'està somrient!
La cara de Mahaduta brillava de felicitat.

-Quina benedicció més meravellosa fou que ell vingués al món.

-Si, fou una benedicció- va dir Panthaka-.Aparegué en el món a causa de la seva compassió cap a tots els éssers vius, per instruir-los en el més important: La vida i la mort. Ens va ensenyar el camí cap el despertar de la consciència del patiment humà en aquest món, i ens va mostrar que és el desig i la aversió, la font de les nostres penalitats. Ens va ensenyar el camí correcte per posar fí al nostre sofriment. Ens va ensenyar moralitat, concentració i saviesa, per tal d'eliminar la nostra cobdícia, la ira i la ignorància. Ell mateix, després de moltes vides de renuncia i treball interior, va posar fi als seus propis desitjos i amb amabilitat, compassió, alegria i generositat es va oferir a tots nosaltres com exemple. Si tots els homes i dones poguessin prendre refugi en ell, aquest món no seria tant miserable i perillós. Mahaduta va dir que si. Va escoltar les paraules del monjo com un home amb set a qui se li dona aigua fresca. Va intentar parlar, però no podia continuar. Panthaka va comprendre el que volia i li va impartir els tres refugis, per a que ell, també pogués ser un deixeble de la triple joia. Panthaka li va repetir els Quatre Grans Vots del Bodhisattva:

> *Els éssers vius són innombrables; I jo faig el vot de salvar-los a tots.*
> *Les afliccions són interminables; I jo faig el vot d'extingir-les totes.*
> *Les portes del Dharma no es poden contar; I jo faig el vot de penetrar-les totes.*
> *El camí del Buda és insuperable; I jo faig el vot de completar-lo.*

També va repetir tres cops el vers de penediment del Bodhisattva:

De totes les maldats que he comés en el passat,
causades per la cobdícia, l'odi i la estupidesa sense límits,
fetes amb el cos, la boca i la ment,
Jo me'n penedeixo i em reformo.

I el següent vers:

Les ofenses sorgides de la ment se'n penediran en la ment.
Quan la ment s'extingeix, les ofenses s'esvaeixen.
Amb la ment esvaïda i les ofenses extingides, ambdues buides,
A tal cosa de l'anomena el veritable penediment i reforma.

Quan Panthaka estava recitant, Mahaduta, va exhalar per darrer cop. Va morir amb un somrís en el seu rostre.

Capítol 16
Amb el seu penediment real, el lladre va ajudar a d'altres després de la seva mort

Panthaka, va cancel·lar el seu sant viatge i va tornar a Kaushambi. Va anar, immediatament, a la casa de Pandú a dir-li el que havia passat. Amb una escorta d'homes armats, Pandú va tornar a les muntanyes. Els homes de Mahaduta ja havien marxat. La bossa de Pandú estava amagada, exactament, on Pandú havia dit, I la corona estava allí, intacta.
Panthaka va anar amb ells I després d'haver incinerat el cos de Mahaduta I recollit les cendres en una urna, Panthaka va guiar els presents en la recitació dels sutres I mantres. Va parlar breument del poder del karma I, també, del poder, fins I tot més gran, del penediment I el canvi. Seguidament va recitar els següents versos:

Ningú pot salvar-nos, excepte nosaltres mateixos.
La nostra força és més gran que la força que deriva dels altres.
Nosaltres mateixos hem de transitar el camí de la il·luminació correcta.
Amb Buda com mestre i guia.

-El nostre venerable mestre Narada- va prosseguir Panthaka-, sempre ens va recordar que, únicament nosaltres mateixos som responsables de les nostres accions, i que som responsables del que ens passa com resultat d'aquestes accions. Cap Déu ni cap altra ésser ens premiarà o castigarà. Ens recompensem o castiguem nosaltres mateixos (però de manera inconscient). Tot sorgeix en la nostra ment i, per tant, el món és, exactament, com nosaltres mateixos el creem. Aquest home, en Mahaduta, va portar una vida de maldat, va ser guiat per pensaments negatius i mai ser feliç. Però, al final va canviar. El seu penediment i vots de reforma van commoure a Buda, que se li va aparèixer i el va beneir. La seva vida va acabar amb una acció de perdó i va morir feliç. Tots nosaltres podem aprendre del seu exemple, puix que tots tenim alguna falta. El Karma ens connecta a tots com una tela d'aranya creada

per nosaltres mateixos. I al mateix temps, tots som capaços d'alliberar-nos mitjançant un penediment sincer.
Panthaka va fer que, en la tomba on es va depositar la urna amb les cendres de Mahaduta es gravés el següent epitafi en una llosa:

Aquí s'hi troben les cendres de Mahaduta, el bandoler.
Va viure rodejat de violència; i la violència va portar-li la perdició.
Al final, penedit, va retornar el que havia robat,
I va prometre caminar pel camí recte.
El Buda va somriure.
Maha Prajña Paramita!

La llosa, junt el pas de la muntanya va acabar sent coneguda com la tomba del lladre penedit i, anys després, un altar va ser construït al seu costat. Allí els sants viatgers es postraven al Buda i pregaven per tenir un bon viatge i per la conversió dels homes dolents.

Capítol 17

Amabilitat i generositat asseguren un futur feliç

Pandú es va convertir un altre cop en un home ric, fins i tot més ric del que mai havia estat. Malgrat tot, estava més interessat en donar diners que en guanyar-los, i va deixar que els seus fills s'encarreguessin dels negocis. Va fer el que va poguer, per tal d'ensenyar-los hi que la prosperitat aconseguida de manera fraudulenta no es duradera, i que si son generosos i amables s'asseguraran un futur feliç. La seva mort va arrivar d'una manera pacífica a una edad avançada.
Quan es va adonar que la seva mort era propera, estirt en el llit, va fer cridar als seus fills, filles i nets i els va dir:

-Benvolguts fills, si en el futur, alguna cosa negativa passa en les vostres vides, no culpeu als altres, fins i tot, si sembla que son la causa de la vostra desgracia. Mireu dins de vosaltres mateixos. Mireu si heu estat orgullosos, cobdiciosos, o violents. Canvieu les vostres faltes dins vostre, doncs és quelcom que sempre teniu el poder de fer.
Si el canvi sembla que está més enllà de les vostres possibilitats, cerqueu l'ajuda del vostre mestre i pregueu als Budes i Bodisattves per què us ajudin. Un cop netejades les vostres faltes, la bona fortuna i la felicitat tornarà de manera natural. I quan arrivin, no les guardeu per vosaltres sols, compartiu-les. Llavors mai s'exhauriran. Recordeu-me pel següent vers que el Venerable Narada em va ensenyar quan el vaig coneixer per primer cop:

Qui fa mal als altres, es fa mal a si mateix;
Aquell que ajuda als altres, s'ajuda a si mateix molt més.
Per trovar el camí pur, el camí de la llum,
Abandona la il·lusió de que tens un ego.

FI